

Επιλέγοντας νομική μορφή

Το τελευταίο διάστημα αυξάνονται οι ομάδες ανθρώπων που αποφασίζουν να επιχειρήσουν στο πλαίσιο της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (εφεξής Κ.ΑΛ.Ο) και μπορεί η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ) να είναι ίσως η πιο διαδεδομένη νομική μορφή, ξεπερνώντας πιθανά και τους αστικούς συνεταιρισμούς, αλλά σίγουρα δεν είναι η μόνη.

Όπως αναγνωρίζει και ο νόμος 4430/2016 ο οποίος οριοθετεί την Κ.ΑΛ.Ο, η επιλογή της νομικής μορφής αποτελεί ένα δευτερεύον ζήτημα, σε σχέση με τα χαρακτηριστικά του φορέα που είναι το πρωτεύον.

Με ποια κριτήρια όμως «επιλέγουμε» νομική μορφή για το εγχείρημά μας;

Το σημείωμα που ακολουθεί, παρουσιάζει μία σειρά κριτηρίων που πρέπει να λάβουμε υπόψη μας. Είναι αδύνατο να καλύψει όλες τις περιπτώσεις και ιδιαιτερότητες που ενδεχομένως ανακύψουν. Επιχειρεί όμως να δώσει την βασική κατεύθυνση σε σχέση με τους παράγοντες που θα πρέπει να απασχολήσουν την ομάδα, χωρίς να εισέλθει σε όλες τις λεπτομέρειες. Για την τελική επιλογή, σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να συμβουλευτούμε τον λογιστή μας, ο οποίος θα αναλάβει το φορολογικό σχεδιασμό, καθώς και τη παρακολούθηση των λογιστικών και φορολογικών μας υποχρεώσεων.

Το πλήθος των εταίρων

Αποτελεί το πρώτο και καθοριστικό κριτήριο, καθώς το πλήθος των συν-εταίρων καθορίζει ακόμα και το αν μπορούμε να συγκαταλεγόμαστε στην Κ.ΑΛ.Ο, αφού μονοπρόσωπες επιχειρήσεις αποκλείονται. Θα πρέπει καταρχήν να υπάρχει ομάδα. Δηλαδή 2 άτομα και πάνω.

Από το πλήθος των συν-εταίρων της επιχείρησης, έχουμε την πρώτη κατεύθυνση. Όταν είμαστε μερικές δεκάδες, τότε καλύτερα μας ταιριάζει, ο αστικός συνεταιρισμός του Ν.1667/1986 ή ο αγροτικός συνεταιρισμός ή ακόμα και ένας σύλλογος / σωματείο. Για μικρότερα σχήματα τύπου 3 ως 10 άτομα, ο νόμος 4430/2016, προβλέπει τις ανάλογες δύο εναλλακτικές μορφές, αυτήν της Κοιν.Σ.Επ. και του Συνεταιρισμού Εργαζομένων (Συν.Εργ).

Η μορφή δραστηριότητας

Το αντικείμενο ή η δραστηριότητα της επιχείρησης προσδιορίζει και τη νομική μορφή που μπορούμε να αποκτήσουμε. Καλό είναι να έχουμε ξεκάθαρο:

α) Αν θέλουμε να έχουμε εμπορική δραστηριότητα, δηλαδή να πουλάμε αγαθά ή υπηρεσίες σε τρίτους (στην ελεύθερη αγορά), τότε αναγκαστικά κατευθυνόμαστε προς νομικές μορφές με εμπορική ιδιότητα δηλαδή όχι σωματείο / σύλλογος (πλην εξαιρέσεων).

Αν θέλουμε να βιοποριζόμαστε ή έστω να βγάζουμε κάτι από την δραστηριότητά μας (συλλογική ωφέλεια), τότε αναγκαστικά κατευθυνόμαστε προς νομικές μορφές με εμπορική ιδιότητα.

β) Αν θέλουμε να προέχει ο κοινωνικός σκοπός έναντι του οικονομικού οπότε αρκεί να καλύπτουμε τα λειτουργικά έξοδα της εταιρείας, τότε ταιριάζει καλύτερα η Αστική μη Κερδοσκοπική Εταιρεία (ΑΜΚΕ) ή ακόμα θα μπορούσε να είναι και ένας σύλλογος/σωματείο, αν δε θέλουμε να έχει την εμπορική ιδιότητα.

Για παράδειγμα στην περίπτωση που ένα μεγάλο σχετικά πλήθος ανθρώπων (πάνω από 21) θέλουν από κοινού να νοικιάσουν μία αίθουσα για να διδάσκονται μαθήματα χορού, τότε μπορούν να ιδρύσουν σύλλογο. Στην περίπτωση που οι δάσκαλοι θέλουν να νοικιάσουν ένα χώρο ώστε να παραδίδουν οι ίδιοι επί πληρωμή μαθήματα χορού, τότε θα πρέπει να επιλέξουν μία από τις μορφές που θα δούμε παρακάτω. Τέλος στην περίπτωση που δύο και πλέον άτομα θέλουν να ιδρύσουν μία εταιρεία που θα έχει ως σκοπό την προώθηση πχ των παραδοσιακών χορών, αλλά δε θα αμείβονται οι ίδιοι για υπηρεσίες που πιθανά θα παρέχουν, τότε μπορούν να εξετάσουν και την επιλογή της ΑΜΚΕ.

δ) Ο τζίρος που πιθανά θα έχουμε. Εμείς μπορεί για παράδειγμα να σκεφτόμαστε το συνεργατικό παντοπωλείο να συσταθεί ως Κοιν.Σ.ΕΠ., αλλά αυτό δε γίνεται (λόγω πλαφόν στη μισθοδοτική δαπάνη επί του τζίρου, που επιβάλλει ο ν.4430). Περισσότερα [εδώ](#) (βλ. VI. Ρυθμίσεις που προκαλούν προβλήματα).

ε) Το αντικείμενο της δραστηριότητας. Σύμφωνα με τον νόμο 4430/2016, ως φορέας Κ.Α.Λ.Ο μπορεί να θεωρηθεί οποιοδήποτε* μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, επιπλέον των άλλων προϋποθέσεων, το οποίο αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας. Είναι δηλαδή το ίδιο το αντικείμενο της δραστηριότητας και ο τρόπος άσκησης της, που θα πρέπει να *εξυπηρετεί κοινωνικές ανάγκες τοπικού ή ευρύτερου χαρακτήρα με την αξιοποίηση της κοινωνικής καινοτομίας, μέσα από δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης» ή παροχής «κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος» ή κοινωνικής ένταξης (Ν4430/2016 αρ.2).*

*εκτός των συνεταιρισμών εργαζομένων

Η ευθύνη των εταίρων

Το μέχρι που εκτείνονται οι ευθύνες μας απέναντι στο δημόσιο ή σε τρίτους (τράπεζες, προμηθευτές κλπ), αν κάτι πάει στραβά είναι σίγουρα βασικό και δεν μπορούμε να το παραβλέψουμε

Στις Κοιν.Σ.Επ., και τους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων

Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο ο συνεταιρισμός με την παρουσία του. Ειδικά, για τις υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ευθύνεται ο διαχειριστής ή ο πρόεδρος αλληλέγγυα και σε ολόκληρο, διατηρεί όμως το δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών. Τα οποία (μέλη), ευθύνονται έναντι του προέδρου, απεριόριστα και σε ολόκληρο.

Για χρέη προς τρίτους τα μέλη, ευθύνονται μέχρι του ποσού της συνεταιριστικής τους μερίδας. Περισσότερα μπορείτε να διαβάσετε [εδώ](#)

Ομόρρυθμες Εταιρίες	Όλοι οι εταίροι, είναι ομόρρυθμοι εταίροι, όποιο και αν είναι το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρεία. Ευθύνονται με όλη την ατομική τους περιουσία για το σύνολο των χρεών της εταιρείας προς το δημόσιο και τρίτους (απεριόριστα, αλληλέγγυα και για ολόκληρο το εταιρικό χρέος).
Ετερόρρυθμες Εταιρίες	<p>Στις ετερόρρυθμες εταιρίες πρέπει υποχρεωτικά να υπάρχει τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος και τουλάχιστον ένας ετερόρρυθμος εταίρος.</p> <p>Ο/οι ομόρρυθμος/οι εταίρος/οι ευθύνονται απεριόριστα και αλληλέγγυα για το σύνολο των εταιρικών χρεών της επιχείρησης, όπως ακριβώς και όλοι οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας.</p> <p>Ενώ ο/οι ετερόρρυθμος/οι εταίρος/οι ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους. Αυτοί απαγορεύεται σύμφωνα με τον εμπορικό νόμο να κάνουν οποιαδήποτε πράξη διαχείρισης, να εργασθούν σε υπόθεση της εταιρείας ή να συμμετάσχουν σε αποφάσεις της. Στην ουσία είναι απλοί επενδυτές.</p>

Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ)	Συμμετέχουν ονομαστικά συγκεκριμένα πρόσωπα, τα οποία ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσοστού της εισφοράς τους στην εταιρία. Το δημόσιο διατηρεί το δικαίωμά του να αναζητήσει το σύνολο των εταιρικών χρεών προς αυτό, αρχικά από τον διαχειριστή και στη συνέχεια από τους λοιπούς εταίρους (όποιον βρει πρώτο).
Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές Εταιρίες (ΙΚΕ)	Ισχύει ότι και στις ΕΠΕ σε γενικές γραμμές και την ευθύνη για τα χρέη προς το δημόσιο έχει κατ' αρχήν ο διαχειριστής και στη συνέχεια τα μέλη.
ΑΜΚΕ	Οι εταίροι της αστικής εταιρείας ευθύνονται αλληλέγγυα και σε ολόκληρο για τα χρέη της εταιρείας, όπως οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας.

Σημειώνεται ότι στην πράξη, προκειμένου οι τράπεζες να χορηγήσουν δάνεια προς εταιρικό σχήμα με περιορισμένη ευθύνη των μελών, ζητούν υποχρεωτικά τον ορισμό εγγυητή, ο οποίος και τελικά φέρει την ευθύνη για την αποπληρωμή τους.

Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις

Υπάρχουν νομικές μορφές, που και μόνο η συμμετοχή στο εταιρικό σχήμα δημιουργεί ασφαλιστικές υποχρεώσεις (Ο.Ε., Ε.Ε., ΕΠΕ, Συν.Εργ). Στις Κοιν.Σ.Επ. και τις ΑΜΚΕ οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις αρχίζουν από την πρόσληψη, όποτε και αν αυτή γίνει.

Στις ΙΚΕ υποχρέωση ασφάλισης έχει μόνο ο διαχειριστής, όπως ορίστηκε στο καταστατικό ή από την συνέλευση των εταίρων, ο οποίος δεν είναι απαραίτητα και εταίρος της ΙΚΕ.

Στις Ο.Ε., ΕΕ και ΕΠΕ., υποχρέωση ασφάλισης έχουν τόσο τα ομόρρυθμα, όσο και ετερόρρυθμα μέλη, ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής τους.

Στις παραπάνω νομικές μορφές εταιριών, οι εταίροι δεν μπορούν να ασφαλιζονται στο ΙΚΑ για τις υπηρεσίες που παρέχουν προς την εταιρεία, ακόμα και εάν το επιθυμούν. Ασφαλιζονται υποχρεωτικά στον ΕΦΚΑ ως αυτοαπασχολούμενοι (τέως Ο.Α.Ε.Ε.). Βάση για τον υπολογισμό των εισφορών τους αποτελούν οι απολαβές που έλαβαν κατά το προηγούμενο έτος από την εταιρεία. Οι απολαβές που λαμβάνει ο εταίρος από την κάθε διαφορετικής νομικής μορφής εταιρία, υπολογίζονται με διαφορετικό τρόπο (βλ. παρακάτω). Σε κάθε περίπτωση όμως ισχύει ένα ελάχιστο όριο μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών, που σήμερα είναι 168 ευρώ τον μήνα.

Στην περίπτωση των ΙΚΕ και παρ' ότι έχει περάσει πάνω από ένας χρόνος από την ψήφιση και τη θέση σε εφαρμογή του νέου ασφαλιστικού νόμου, υπάρχουν ακόμη εκκρεμότητες σε σχέση με τον ορισμό της βάσης υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών για τα διαφορετικά είδη εισοδήματος που προκύπτουν.

Η περίπτωση της ΑΜΚΕ είναι ιδιαίτερη και χρήζει περαιτέρω ανάλυσης που ξεφεύγει των σκοπών του παρόντος άρθρου. Τα μέλη της ΑΜΚΕ δεν έχουν υποχρέωση ασφάλισης. Τα μέλη της ΑΜΚΕ, όμως δεν μπορούν να αμείβονται για υπηρεσίες που παρέχουν προς την εταιρεία. Δεν επιτρέπεται δηλαδή, μέλος της ΑΜΚΕ να προσληφθεί από την ίδια ΑΜΚΕ, διότι τότε θεωρείται ότι πραγματοποιείται διανομή κερδών. Εφόσον θεωρηθεί ότι πραγματοποιείται διανομή κερδών, τότε η εταιρεία χάνει τον μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα της, με πολλαπλές επιπτώσεις τόσο στην φορολόγηση, όσο και στην ασφάλιση των μελών.

Στις Κοιν.Σ.Επ., μόνο η συμμετοχή, δεν δημιουργεί υποχρέωση ασφάλισης. Υποχρέωση θα δημιουργηθεί εάν το μέλος είναι και εργαζόμενος στην εταιρεία, οπότε και ασφαρίζεται σύμφωνα με την εργατική νομοθεσία στο ΕΦΚΑ (τέως ΙΚΑ).

Στους συνεταιρισμούς εργαζομένων, τα μέλη εγγράφονται και ασφαίζονται ως αυτοαπασχολούμενοι στον ΕΦΚΑ (τέως Ο.Α.Ε.Ε.). Δεν υπόκειται σε καμία άλλη παράλληλη ασφαλιστική υποχρέωση που προκύπτει από άλλη ιδιότητα. Έτσι ορίζει ο νόμος, γιατί στην πράξη και ελλείψει σχετικών ερμηνευτικών εγκυκλίων, μέχρι αυτή τη στιγμή ο ΕΦΚΑ δεν δώσει οδηγίες για την ασφάλιση αυτών των νέων κατηγοριών ασφαλισμένων και οι νέοι «συνεταιρισμένοι εργαζόμενοι» είναι στον “αέρα” περιμένοντας τα ειδοποιητήρια με τις εισφορές τους συγκεντρωτικά .

Update: Στις 17.4.2018 εγκύκλιος της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων διευκρινίζει το τοπίο. Σχετικό [link](#)

Διανομή κερδών

Για κάθε νομική μορφή ισχύουν διαφορετικοί κανόνες. Η γενική αρχή είναι ότι οι ΕΠΕ και ΙΚΕ διανέμουν μερίσματα στους εταίρους, ενώ οι ΟΕ και ΕΕ διανέμουν τα κέρδη στους εταίρους τους ανάλογα με τα ποσοστά συμμετοχής τους. Το ύψος – ποσοστό των μερισμάτων που θα διανείμει η ΕΠΕ ή η ΙΚΕ αποφασίζεται ελεύθερα από την συνέλευση των εταίρων. Για τις ΟΕ και ΕΕ δεν ισχύει κάτι τέτοιο και θεωρείται ότι οι εταίροι λαμβάνουν την αναλογία τους από το σύνολο των κερδών της εταιρίας στο τέλος κάθε χρόνου. Σε όλες τις εταιρείες αυτής της νομικής μορφής μπορεί να αποφασιστεί ο διαχειριστής να λαμβάνει σχετικής αμοιβή, για τις υπηρεσίες διαχείρισης που προσφέρει (αμοιβή διαχείρισης).

Στις ΑΜΚΕ και τους μη κερδοσκοπικούς συνεταιρισμούς απαγορεύεται κάθε διανομή κερδών.

Τα κέρδη των ΚΟΙΝ.ΣΕ.Π και των Συν.Εργ. δεν διανέμονται στα μέλη, αλλά μόνο στους εργαζόμενους. Η διανομή κερδών επιβάλλεται να διατίθεται ως εξής:

Από τα κέρδη προ φόρων, 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης.

Από τα κέρδη μετά τους φόρους, το 5% διατίθεται για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και το υπόλοιπο διατίθεται για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας ή τη διεύρυνση της παραγωγικής τους δραστηριότητας.

Τον ίδιο περιορισμό στη διανομή κερδών, οφείλει να τηρεί οποιαδήποτε νομικής μορφής επιχείρηση, θελήσει να ενταχθεί στο Μητρώο Φορέων Κ.Α.Λ.Ο

Φορολόγηση κερδών

Ανεξάρτητα εάν κάποια επιχείρηση, σύμφωνα με την νομική της μορφή, έχει χαρακτηριστεί ως μη κερδοσκοπική, τα κέρδη που προκύπτουν από εμπορική της δραστηριότητα (π.χ. πώληση εμπορευμάτων, παροχή υπηρεσιών, προβολές ταινιών, διοργάνωση εκδηλώσεων, είσπραξη ενοικίων κ.ά.) φορολογούνται κανονικά με τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν για όλες τις εταιρίες.

Τα έσοδα που δεν φορολογούνται σε μία επιχείρηση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι τα έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την εκπλήρωση του σκοπού της. Ενδεικτικά τέτοια έσοδα είναι οι συνδρομές, οι οικονομικές ενισχύσεις των μελών, έσοδα από λαχειοφόρους κλπ.

Ο συντελεστής φορολόγησης των κερδών είναι ο ίδιος για όλες τις εταιρίες, 29% από το πρώτο ευρώ και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση της εταιρείας. Επίσης όλες οι εταιρίες έχουν πλέον το ίδιο ποσοστό προκαταβολής φόρου για το επόμενο έτος, 100%.

Ειδικά, για τις ΕΠΕ και ΙΚΕ, κερδοσκοπικοί συνεταιρισμοί, τα μερίσματα που διανέμονται στους εταίρους φορολογούνται επιπλέον με συντελεστή 15%.

Στις ΟΕ και ΕΕ τα κέρδη που λαμβάνουν οι εταίροι, δεν φορολογούνται στο όνομα τους, αφού έχει ήδη εξαντληθεί η φορολογία στο όνομα της εταιρείας.

Εξαιρέση αποτελούν οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συν.Εργ. όπου το 35% των κερδών διανέμεται υποχρεωτικά στους εργαζόμενους και δεν φορολογείται σε επίπεδο επιχείρησης, αλλά φορολογείται το φυσικό πρόσωπο, ως εισόδημα από μισθωτή εργασία. Το υπόλοιπο των κερδών φορολογείται και αυτό με συντελεστή 29%.

Επίσης, οι αμοιβές των μελών του συνεταιρισμού εργαζομένων αντιμετωπίζονται φορολογικά ως μισθοί. Δηλαδή φορολογούνται κανονικά, με βάση το προσωπικό

τους εισόδημα και την αντίστοιχη κλίμακα και το αφορολόγητο όριο που ισχύει για τους μισθωτούς.

Σε όλα τα ατομικά εισοδήματα που προκύπτουν από μισθό ή διανομή κερδών από οποιαδήποτε νομική μορφή εταιρείας επιβάλλεται η ειδική εισφορά αλληλεγγύης.

Κόστος διαχείρισης

Τα κόστη αυτά μπορούμε χοντρικά να τα διακρίνουμε σε οικονομικά και διοικητικά.

Στα οικονομικά κόστη, οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συν.Εργ απαλλάσσονται από το ετήσιο τέλος επιτηδεύματος (1.000,00 ευρώ σε πόλεις με πληθυσμό πάνω από 200.000 κατοίκους) για τα πέντε πρώτα χρόνια λειτουργίας τους. Επίσης απαλλάσσονται από το κόστος εγγραφής στο οικείο επιμελητήριο / ΓΕΜΗ.

Οι ΕΠΕ και οι ΙΚΕ υποχρεούνται σε τήρηση φορολογικών βιβλίων, στα οποία παρακολουθούνται με μεγάλη ανάλυση, όλες οι συναλλαγές, εισπράξεις, πληρωμές, το ταμείο, οι δοσοληπτικοί λογαριασμοί κλπ (διπλογραφικά βιβλία, πρώην γ' κατηγορίας). Αυτό σημαίνει αύξηση του διαχειριστικού κόστους επομένως και της αμοιβής του λογιστή. Για τις υπόλοιπες νομικές μορφές (ΑΚΜΕ, ΟΕ, ΕΕ κοκ), τα βιβλία τηρούνται αναλόγως του τζίρου και συνήθως είναι απλογραφικά βιβλία (πρώην β' κατηγορίας).

Η διαφοροποίηση του κόστους σύστασης, ανάλογα με την νομική μορφή, μπορεί στην αρχή, που δεν έχουμε έσοδα, να φαίνεται υπολογίσιμο βάρος. Σε βάθος χρόνου όμως είναι άνευ σημασίας.

Το διοικητικό κόστος όμως για τις Κοιν.Σ.ΕΠ και τους Συν. Εργ είναι αυξημένο σε σχέση με τις άλλες μορφές, αφού υποχρεούνται:

- να καταχωρούν στο Μητρώο φορέων Κ.Α.Λ.Ο., τον διοικητικό και οικονομικό προγραμματισμό και απολογισμό, εγκεκριμένους από τη Γενική Συνέλευση των μελών τους, σε ετήσια βάση.
- να καταχωρούν στο Μητρώο τις αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής
- να καταβάλουν τυχόν καταλογισθέν πρόστιμο, για παραβάσεις του ν. 4430/2016, χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα ένστασης,
- να αναρτούν δημόσια, σε ηλεκτρονική σελίδα, κάθε πρόσκληση σε συλλογικό όργανο, με ελάχιστα στοιχεία προς δημοσίευση, την ακριβή διεύθυνση σύγκλησης, την ημερομηνία, την ώρα και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Αντίστοιχη υποχρέωση ετήσιας δημοσίευσης σύγκλισης συνελεύσεων και οικονομικών καταστάσεων έχουν και οι ΕΠΕ και ΙΚΕ.

Άλλοι περιορισμοί για τις Κοιν.Σ.Επ. και τους Συν. Εργ.

Το ποσοστό εργαζομένων – μη μελών στις Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 40% (ή 50% για εποχικές και άλλες έκτακτες ανάγκες), του συνόλου των εργαζομένων της. Δηλαδή σε σύνολο 10 εργαζομένων, μόνο μέχρι 4 μπορούν να μην είναι μέλη. Αντίστοιχα στους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων το ποσοστό είναι μέχρι 25%.

Το ποσοστό του τζίρου μιας Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας, που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% του συνολικού τζίρου, υπολογιζόμενου σε τριετή βάση.

Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. με την ίδια δραστηριότητα. Μέλος ενός Συνεταιρισμού Εργαζομένων δεν μπορεί να είναι μέλος άλλου Συνεταιρισμού Εργαζομένων.

Φορέας Κ.Α.Λ.Ο, με κύκλο εργασιών και έσοδα επιχορηγήσεων της προηγούμενης ετήσιας χρήσης, μεγαλύτερα από το 300 % του ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης ενός υπαλλήλου πλήρους απασχόλησης, με βάση τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό χωρίς επιδόματα, (τζίρος περίπου 30.000 € σήμερα) υποχρεούνται από τη δεύτερη χρήση λειτουργίας του, να παρουσιάζει ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας, τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του. Σχετικό παράδειγμα παράδειγμα υπολογισμού ελάχιστης ετήσιας μισθολογικής δαπάνης [εδώ](#) (Βλ. Ι. Παραρτήματα (παραδείγματα, πίνακες, κλπ)).

Τα μέλη των Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι φυσικά και νομικά πρόσωπα. Τα νομικά πρόσωπα δε μπορούν να υπερβαίνουν το 1/3 του συνόλου των μελών. Στις Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας δεν επιτρέπεται η συμμετοχή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), που υπάγονται σε Ο.Τ.Α. Σε αντίθεση με τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, που επιτρέπεται με περιορισμούς

Σε γενικές γραμμές παρόμοιοι περιορισμοί, ισχύουν, για όσες επιχειρήσεις άλλων νομικών μορφών, επιλέξουν να ενταχθούν στο μητρώο φορέων ΚΑΛΟ.

Υποστηρικτικά μέτρα

Προβλέπεται ιδιαίτερη μεταχείριση των φορέων ΚΑΛΟ, από το δημόσιο ή ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Οι Κοιν.Σ.Επ. και Συν.Εργ. έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση, από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, εάν και όταν αυτό συσταθεί

Παραχώρηση χρήσης κινητής και ακίνητης περιουσίας. Οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, τα Ν.Π.Δ.Δ. και τα Ν.Π.Ι.Δ.- φορείς της Γενικής Κυβέρνησης μπορούν να παραχωρούν,

υπό προϋποθέσεις, τη χρήση κινητής και ακίνητης περιουσίας τους, σε Φορείς ΚΑΛΟ ,για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας.

Οι Φορείς Κ.Α.Λ.Ο, μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις για τη μελέτη και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων κοινωνικής ωφέλειας, που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς τους, με αντισυμβαλλόμενους, το Δημόσιο ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού.

Υπογραφή Δημοσίων Συμβάσεων Κοινωνικής Αναφοράς με ευνοϊκούς όρους. Τέτοιες συμβάσεις, είναι αυτές κατά τις οποίες οι αναθέτουσες αρχές,στο στάδιο ανάθεσης λαμβάνουν υπόψη σημαντικές κοινωνικές πτυχές, ως κριτήρια ανάθεσης.

Η διατήρηση όσων ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και εργάζονται σε Κοιν.Σ.Επ. ή σε Συν.Εργ, όλων των επιδομάτων και των κάθε είδους παροχών που λάμβαναν.

Στις Κοιν.Σ.Επ. επιτρέπεται υπό όρους και προϋποθέσεις, η μη αμειβόμενη εργασία.

Το άρθρο αυτό ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο του 2018 από το «DOCK – Συνεργατικός χώρος για την Κοινωνική & Αλληλέγγυα Οικονομία» σε συνεργασία με το λογιστικό γραφείο «Ολοκληρωμένη λύση στα φορολογικά – λογιστικά», με σκοπό να συνεισφέρει στο στάδιο της επιλογής νομικής μορφής, που συνήθως αποτελεί το πρώτο “πρόβλημα” αλλά και το πρώτο βήμα για την ανάπτυξη της όποις οικονομικής δραστηριότητας.